

За тривалістю: разові (звернення, запит на публічну інформацію, громадська експертиза, електронні петиції, громадські слухання), періодичні (участь у роботі депутатських комісій, сесій місцевих рад, участь у зустрічах депутатів з виборцями) та постійні (діяльність громадських рад, консультативно-дорадчих органів).

Підсумовуючи, слід зазначити, що в цілому в Україні створено нормативно-правову основу реалізації участі громадськості в формуванні та реалізації державної політики та передбачено застосування великої кількості інструментів такої участі. Проте, для налагодження конструктивної взаємодії між громадськістю та державою необхідним є усунення колізій та пробілів нормативно-правового регулювання.

Список використаної літератури:

1. Правове регулювання громадських слухань [Електронний ресурс]. Режим доступу. – <https://civil-rada.in.ua/pravove-regulyuvannya-gromadskikh-slukhan>.
2. Правове регулювання місцевих ініціатив. [Електронний ресурс]. Режим доступу. – <https://civil-rada.in.ua/pravove-regulyuvannya-miscevikh-iniciativ>.
3. Про оцінку впливу на довкілля: Закон України від 23 травня 2017 р. // Відомості Верховної ради України. – 2017. – № 29. – Ст. 315.
4. Про стратегічну екологічну оцінку: Закон України від 20 березня 2018 р. // Відомості Верховної ради України. – 2018. – № 16. – Ст. 138.

Ключові слова: громадськість, інструменти громадської участі, парципативна демократія.

Ключевые слова: общественность, инструменты участия общественности, партиципативная демократия

Key words: the public, the tools of public participation, the party democracy.

САЛЕЙ МАРИНА ІВАНІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри конституційного права, кандидат юридичних наук

КОНСТИТУЦІЙНІ ЦІННОСТІ В РІШЕННЯХ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

У системі конституційного права формується та виокремлюється така аксіологічна складова його як конституційна аксіологія (вчення про формування, застосування та захист конституційних цінностей як фундаментальних, зокрема, ціннісних основ сучасного конституціоналізму). В свою чергу, під конституційними цінностями слід розуміти гуманістичні, демократично-правові, універсальні конституційно-нормативні об'єкти конституційних правовідносин, що визначальною

мірою впливають на всі елементи сучасного конституціоналізму, публічно-владну та суспільну практику.

Однією з форм аксіологічного напрямку діяльності Конституційного Суду України є утвердження конституційних цінностей шляхом конкретизації формулювання їх змісту. Еволюційний процес генерування конституційних цінностей відбувається шляхом обґрунтування у практиці Конституційного Суду України формально не зафіксованих у Конституції України цінностей. Зокрема, «шляхом офіційного тлумачення Конституційний Суд об'єктивно впливає на правотворчий процес, оскільки акти тлумачення визначають також межі розуміння конституційних приписів, положень законів, інших правових актів відповідними державними органами, органами місцевого самоврядування, усіма, хто причетний до правотворення, а також до правозастосування як реалізації правових норм». У цьому контексті практикою Конституційного Суду України окремі конституційні цінності «були виведені з аналізу положень Конституції України, до яких, зокрема, відносять: непорушність прав і свобод людини у поєднанні зі справедливістю, співмірністю і пропорційністю; верховенство права та верховенство закону (при наданні пріоритету принципу верховенства права як принципу вищого рівня); народний суверенітет і поділ влади; принцип справедливості і неупередженого розподілу суспільного багатства між громадянами і територіальними громадами; принцип довіри громадян до держави і принцип заборони зниження досягнутого рівня змісту і обсягу гарантій, зокрема незалежності суддів; принцип розподілу конституційного контролю між судами загальної юрисдикції і Конституційним Судом.

Прикладом, дефінітивного конструювання конституційної цінності є Рішення Конституційного Суду України від 20 січня 2012 р. № 2- рп/2012, за яким «право на приватне та сімейне життя є засадничою цінністю, необхідною для повного розквіту людини в демократичному суспільстві, та розглядається як право фізичної особи на автономне буття незалежно від держави, органів місцевого самоврядування, юридичних і фізичних осіб.

Аксіологічною ознакою практики Конституційного Суду України є використання такої важливої суспільно-правової цінності, що не закріплена у Конституції України, як справедливість. Наприклад, за рішенням від 2 листопада 2004 року № 15-рп/2004 у справі про призначення судом більш м'якого покарання справедливість є однією з основних засад права, яку зазвичай розглядають як «властивість права, виражену, зокрема, у рівному юридичному масштабі поведінки, а справедливе застосування норм права передбачає передусім недискримінаційний підхід, неупередженість».

Нарешті, завдяки Конституційному Суду України було сформульовано легальне розуміння верховенства права як «панування права у суспільстві, що вимагає від держави його втілення у правотворчу та правозастосовну діяльність, зокрема у закони, які за своїм змістом мають бути проникнутими передусім ідеями соціальної справедливості».

ті, свободи, рівності тощо». Виходячи з аналізу цього та інших рішень Конституційного Суду України, до ознак верховенства права належать такі: «повага і непорушність прав та свобод людини»; «становлення правопорядку, який повинен гарантувати кожному утвердження і забезпечення прав і свобод»; «визначеність, ясність і недвозначність правової норми, оскільки інше не може забезпечити її однакове застосування, не виключає необмеженості трактування у правозастосовній практиці і неминуче призводить до сваволі»; допустимість «фіксації меж самої сутності прав і свобод» шляхом застосування юридичних способів, якщо «це ставить за мету не звузити обсяг прав і свобод, а уточнити зміст та регламентацію процедурних питань і окреслити загальні межі основоположних прав»; справедливість і розмірність

Саме в практиці Конституційного Суду України отримали своє обґрунтування цілий ряд формально не зафіксованих у Конституції цінностей отримали. Завдання Конституційного Суду України в кожному своєму рішенні об'єктивувати динамічний баланс конституційних цінностей, а саме, захищати незмінні базові цінності, враховуючи ті нагальні потреби конкретно-історичного розвитку України, в яких ці цінності знаходять свої актуальні втілення.

Ключові слова: аксіологія, конституційна аксіологія, цінності, конституційні цінності, Конституційний Суд України.

Ключевые слова: аксиология, конституционная аксиология, ценности, конституционные ценности, Конституционный Суд Украины.

Key words: axiology, Constitutional axiology, values, Constitutional values, The Constitutional Court of Ukraine.

СОН СОФІЯ СЕРГІЙВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»,
старший викладач кафедри конституційного права

СТАНДАРТИ ПРОВЕДЕННЯ ВИБОРІВ В УКРАЇНІ ТА ЄВРОПІ

Побудова демократичного суспільства та розвиток системи реалізації в Україні колективних та індивідуальних політичних прав вимагає на дослідження системи розподілу компетенції, функцій та повноважень в сфері місцевих виборів не тільки в рамках системи державного управління, але й між структурними елементами державної влади, місцевого самоврядування та громадянського суспільства, зокрема, політичними партіями, їх місцевими організаціями, блоками, їх представниками. При цьому має бути урахованою специфіка місцевих виборчих процесів, які водночас є предметом конституційно-правових, політичних, фінансових, зокрема бюджетних, адміністративних, контрольних та правоохоронних правовідносин та невід'ємною частиною системи організації народовладдя. Необхідно також усвідомлювати, що